

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حسابداری عملیاتی شرکتها (صفر تا صد)

جلد اول

مؤلف:

محمدصادق حیدریان

فهرست مطالب

۱۷	فصل اول: مبانی نظری مفاهیم حاکم بر محیط حسابداری تجزیه و تحلیل
۱۸	تعریف حسابداری
۲۰	تئوری حسابداری
۲۰	چرخه حسابداری
۲۱	چرخه حسابداری
۲۱	اسناد و مدارک مثبت
۲۶	مفاهیم حاکم بر محیط حسابداری
۲۶	مفروضات حسابداری
۲۶	فرض تداوم فعالیت
۲۶	فرض دوره مالی
۲۶	فرض تفکیک شخصیت
۲۷	فرض واحد اندازه گیری
۲۷	اصول حسابداری
۲۷	اصل بهای تمام شده
۲۷	اصل تحقق درآمد
۲۷	اصل تطابق درآمد و هزینه
۲۷	اصل افشاء کامل
۲۷	قیود (میثاق) حسابداری
۲۸	قید اهمیت
۲۸	قید فزونی منافع بر مخارج
۲۸	احتیاط (محافظه کاری)
۲۸	قید ویژگی‌های یک صنعت
۲۸	قوانین تاثیرگذار بر محیط حسابداری

۲۸ استانداردهای تاثیر گزار بر محیط حسابداری
۲۹ شرکت‌هایی که از خدمات حسابداری استفاده می‌نمایند
۲۹ سال مالیاتی، سال مالی در ایران
۲۹ طبق قانون تجارت
۳۰ طبق قانون مالیات‌های مستقیم
۳۰ انطباق سال مالیاتی و سال (دوره) مالی
۳۰ عدم انطباق سال مالیاتی و سال (دوره) مالی
۳۱ مبنای حسابداری
۳۲ انواع گزارشات حسابداری از لحاظ زمان
۳۳ گزارشگری مالی میان دوره‌ای (میان‌سال):
۳۳ معادله حسابداری
۳۴ تجزیه و تحلیل معادله حسابداری
۳۶ گروه بندی حسابها
۳۷ تفکیک اقلام به جاری و غیر جاری
۳۷ انواع دارایی جاری
۳۸ دارای غیر جاری یا بلند مدت
۳۸ شکل دیگر از دارایی
۳۸ دارایی نامشهود
۴۰ درآمد غیر عملیاتی
۴۲ تجزیه و تحلیل رویداد مالی:
۴۵ شماره سند: ۱
۴۶ شماره سند: ۲
۴۷ شماره سند: ۳
۴۸ شماره سند: ۴
۴۹ شماره سند: ۵
۵۰ شماره سند: ۶
۵۱ شماره سند: ۷
۵۲ شماره سند: ۸
۵۳ فصل دوم: کدینگ حساب‌ها
۵۵ سرفصل حساب‌ها (کدینگ)

۵۷ گروه حساب ها
۵۸ تقسیم گروه‌های حساب به حساب‌های کل
۵۸ گروه دارایی‌های جاری
۵۹ گروه دارایی‌های غیر جاری
۵۹ گروه بدهی‌های جاری
۶۰ گروه بدهی‌های غیر جاری
۶۰ گروه حقوق صاحبان سهام
۶۱ گروه درآمد
۶۱ گروه بهای تمام شده کالای فروش رفته
۶۲ گروه هزینه
۶۲ گروه کترلی / آماری
۶۲ تقسیم گروه‌های حساب‌های کل به حساب‌های معین
۶۳ گروه دارایی‌های جاری
۶۴ گروه دارایی‌های جاری
۶۵ گروه دارایی‌های جاری
۶۶ تقسیم بندی حساب‌های تفصیلی
۶۷ تقسیم بندی حساب‌های تفصیلی
۸۰ داراییهای جاری
۸۱ داراییهای غیر جاری
۸۲ داراییهای غیر جاری
۸۳ داراییهای غیر جاری
۸۴ بدهیهای جاری
۸۵ بدهیهای جاری
۸۶ بدهیهای جاری
۸۷ بدهیهای جاری
۸۸ بدهی‌های جاری
۸۹ بدهیهای غیر جاری
۹۰ حقوق صاحبان سهام
۹۱ حقوق صاحبان سهام
۹۲ درآمد
۹۵ بهای تمام شده کالای فروش رفته

۹۸	هزینه
۱۰۳	* حسابهای انتظامی و طرف حسابهای انتظامی :
۱۰۴	* تراز افتتاحیه، تراز اختتامیه
۱۰۷	دفاتر حسابداری:
۱۰۹	فصل سوم: پروژه حسابداری عملیاتی و تخصصی شرکت‌ها
۱۲۱	شماره سند :۱
۱۲۳	توضیحات صدور انواع سند حسابداری در ارتباط با سند شماره ۱ در خصوص حساب سرمایه :
۱۲۵	توضیحات:
۱۲۵	نحوه تقسیم بندی دفتر کل :
۱۳۳	شماره سند :۲
۱۴۰	شماره سند :۳
۱۴۷	شماره سند :۴
۱۵۳	مالیات بر ارزش افزوده :
۱۵۸	شماره سند :۵
۱۶۵	شماره سند :۶
۱۶۹	جاری شرکاء:
۱۷۱	شماره سند :۷
۱۷۶	توضیحات مربوط به اجاره محل :
۱۷۶	مبنای شناسایی و تخصیص درآمد اجاره و مالیات متعلقه چیست ؟
۱۷۷	محاسبه مالیات تکلیفی اجاره ملک جهت دفتر اداری شرکت:
۱۷۸	ماده ۱۹۹ قانون مالیات‌های مستقیم (اصلاحی ۱۳۹۴/۰۴/۳۱) :
۱۸۱	شماره سند :۸
۱۸۷	شماره سند :۹
۱۹۳	حسابهای انتظامی را در کدینگ حساب به شکل زیر هم می‌توان چیدمان نمود .
۱۹۴	محاسبه مالیات تکلیفی اجاره ملک :
۱۹۷	شماره سند :۱۰
۱۹۸	شماره سند :۱۰
۲۰۸	شماره سند :۱۱
۲۱۵	شماره سند :۱۲
۲۲۴	شماره سند :۱۳

۲۳۱	شماره سند : ۱۴.....
۲۳۸	کارت موجودی انبار
۲۴۵	شماره سند : ۱۵.....
۲۶۱	شماره سند : ۱۶.....
۲۶۲	شماره سند : ۱۶.....
۲۷۸	سرفصل حسابها:
۲۷۸	گروه داراییهای جاری
۲۷۹	شماره سند : ۱۷.....
۲۸۰	شماره سند : ۱۷.....
۲۹۱	پیش دریافت درآمد :
۲۹۱	اصل تحقق درآمد :
۲۹۴	شماره سند : ۱۸.....
۲۹۹	پیش پرداخت خرید کالا :
۳۰۱	شماره سند : ۱۹.....
۳۰۷	شماره سند : ۲۰.....
۳۱۴	توضیحات مربوط به اجاره محل
۳۱۴	مبنای شناسایی و تخصیص درآمد اجاره ومالیات متعلقه چیست ؟
۳۱۵	محاسبه مالیات تکلیفی اجاره ملک جهت دفتر اداری شرکت
۳۱۶	ماده ۱۹۹ قانون مالیاتهای مستقیم (اصلاحی ۱۳۹۴/۰۴/۳۱)
۳۱۹	شماره سند : ۲۱.....
۳۲۵	شماره سند : ۲۲.....
۳۲۹	شماره سند : ۲۳.....
۳۳۳	اظهارنامه معاملات فصلی (موضوع ماده ۱۶۹)
۳۳۳	جرایم عدم ارسال اظهار نامه معاملات فصلی (ماده ۱۶۹)
۳۴۲	هزینه‌های تعهد شده یا بهره سنوات آتی یا بهره تحقق نیافته
۳۴۳	روش ثبت تسهیلات دریافتی :
۳۵۰	شماره سند : ۲۴.....
۳۵۱	شماره سند : ۲۴.....
۳۶۱	توضیحات اسناد در جریان وصول
۳۶۳	شماره سند : ۲۵.....
۳۶۷	شماره سند : ۲۶.....

۳۷۱	شماره سند: ۲۷
۳۷۷	شماره سند: ۲۸
۳۸۳	شماره سند: ۲۹
۳۸۹	شماره سند: ۳۰
۳۹۸	شماره سند: ۳۱
۴۰۶	شماره سند: ۳۲
۴۱۰	شماره سند: ۳۳
۴۱۸	شماره سند: ۳۴
۴۲۹	شماره سند: ۳۵
۴۳۰	شماره سند: ۳۵
۴۳۹	شماره سند: ۳۶
۴۴۵	شماره سند: ۳۷
۴۵۰	شماره سند: ۳۸
۴۵۶	سند: ۳۹
۴۶۰	ارزش افزوده
۴۶۶	پرداخت مبلغ ارزش افزوده:
۴۶۷	شماره سند: ۴۰
۴۷۲	شماره سند: ۴۱
۴۸۰	شماره سند: ۴۲
۴۸۸	شماره سند: ۴۳
۴۹۵	شماره: ۴۴
۴۹۶	شماره سند: ۴۴
۵۰۴	شماره سند: ۴۵
۵۰۹	شماره سند: ۴۶
۵۱۶	شماره سند: ۴۷
۵۲۵	شماره سند: ۴۸
۵۲۶	شماره سند: ۴۸
۵۳۳	شماره سند: ۴۹
۵۴۱	سند: ۵۰
۵۴۵	شماره سند: ۵۱
۵۵۷	شماره سند: ۵۲

۵۵۸.....	شماره سند : ۵۲.....
۵۶۴.....	پرداخت سنوات (باز خرید خدمت کارکنان) : ۵۳.....
۵۶۶.....	شماره سند : ۵۳.....
۵۷۰.....	شماره سند : ۵۴.....
۵۷۴.....	محاسبات استهلاك سال ۱۳۹۵.....
۵۷۴.....	استهلاك چیست ؟.....
۵۷۹.....	شماره سند : ۵۵.....

فصل اول

مبانی نظری، مفاهیم حاکم
بر محیط حسابداری
تجزیه و تحلیل

تعریف حسابداری:

حسابداری تعاریف گوناگون دارد، یکی از تعاریف حسابداری در زیر به صورت ساده و روان، بیان شده است . حسابداری فرایند جمع آوری اسناد و مدارک مثبت حسابداری (فاکتور خرید، فاکتور فروش، برگ دریافت چک، برگ پرداخت چک، برگ دریافت صندوق، برگ پرداخت صندوق و.....) بر حسب تاریخ ابتدا ورودی‌ها و سپس خروجی‌ها، تجزیه و تحلیل این اسناد و مدارک مثبت در سند حسابداری و دفتر روزنامه، طبقه بندی این اسناد و مدارک مثبت در دفتر کل به شکل طبقه بندی در قالب یک حساب مانند بانک، صندوق، بدهکاران، فروش، هزینه و.....، تلخیص این حساب‌ها در دفتر کل و گزارشگری این رویدادهای مالی در غالب ارقام قابل سنجش به واحد پولی در صورتهای مالی مانند تراز نامه، سود و زیان و..... می‌باشد .

مثال:

شما در شرکتی مشغول به کار می‌باشید که اسناد مدارک رویدادهای مالی به صورت روزانه یا هفتگی در اختیار شما قرار می‌گیرد و در خرداد ۱۳۹۵ از تاریخ ۱۵ خرداد الی ۲۰ خرداد اسناد در اختیار شما قرار می‌گیرد به این می‌گویند جمع آوری اسناد و مدارک مثبت حسابداری شما باید ابتدا اسناد را بر اساس تاریخ مرتب نمایید به شکل زیر

فاکتور خرید، فاکتور فروش، برگ پرداخت چک، فیش واریزی	۱۳۹۵/۰۳/۱۵
برگ پرداخت صندوق، برگ دریافت چک، برگ دریافت صندوق، حواله ارسالی به بانک	۱۳۹۵/۰۳/۱۶
فاکتور فروش، برگ پرداخت چک، برگ دریافت چک، فیش واریزی به بانک	۱۳۹۵/۰۳/۱۷
برگ پرداخت صندوق، حواله ارسالی به بانک، برگ دریافت چک، برگ پرداخت چک	۱۳۹۵/۰۳/۱۸
فاکتور خرید، فاکتور فروش، برگ پرداخت چک، فیش واریزی، برگ پرداخت چک،	۱۳۹۵/۰۳/۱۹
فاکتور فروش، فاکتور فروش، برگ دریافت صندوق، برگ پرداخت صندوق	۱۳۹۵/۰۳/۲۰

توضیحات :

همانطور که ملاحظه می‌نمایید اسناد و مدارک مثبت که برای دوره زمانی ۱۳۹۵/۰۳/۱۵ تا ۱۳۹۵/۰۳/۲۰ در اختیار ما قرار گرفت بر حسب تاریخ آن را مرتب سازی نمودیم و از تاریخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۵ این مرتب سازی شروع گردید. ولی باید دقت نماییم در خصوص مرتب سازی بر حسب تاریخ ابتدا ورودی‌ها و سپس خروجی‌ها، چیده شود. در مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۵ ابتدا باید سند حسابداری خرید کالا را سند بزنیم و سپس فاکتور فروش، تا از بستانکار شدن حساب موجودی کالا جلوگیری شود. البته در نرم افزار حسابداری اجازه چنین، ثبتی به کاربر داد نمی‌شود مگر اینکه به صورت روزانه و انتهای روز اجازه منفی شدن داده شود ولی در انتهای روز هنگام بستن صندوق باید سند خرید کالا صادر شود تا نرم افزار حسابداری اجازه بستن صندوق را صادر نماید. در خصوص بانک ابتدا فیش واریزی که یک ورودی است ثبت شود بعد چک پرداختی ثبت شود تا موجودی نقد و بانک بستانکار (منفی) نشود. پس ابتدا حسابدار بر حسب تاریخ اسناد و مدارک را مرتب می‌نماید و سپس ابتدا ورودی‌ها و بعد خروجی‌ها ثبت می‌گردند. اسناد و مدارک مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۵ تا مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۲۰ را به شکل زیر مرتب نمود .

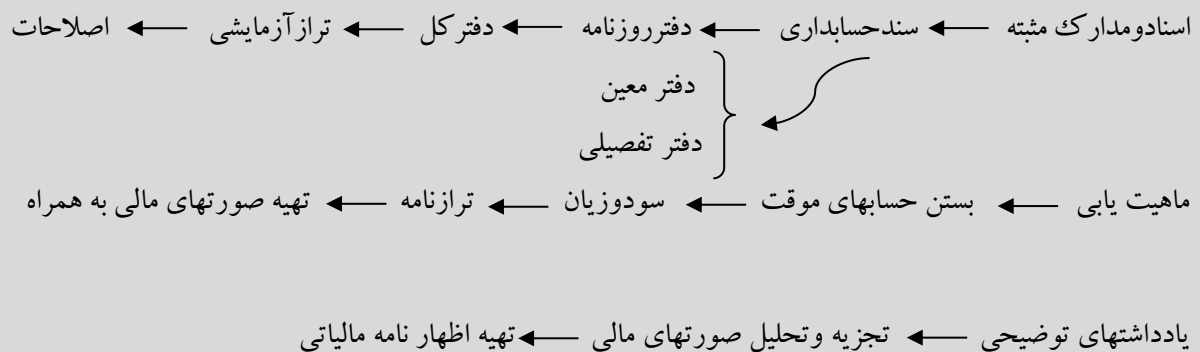
فاکتور خرید، فاکتور فروش، فیش واریزی، برگ پرداخت چک	۱۳۹۵/۰۳/۱۵
برگ دریافت صندوق، برگ پرداخت صندوق، حواله ارسالی به بانک، برگ دریافت چک،	۱۳۹۵/۰۳/۱۶
فاکتور فروش، فیش واریزی به بانک، برگ دریافت چک، برگ پرداخت چک،	۱۳۹۵/۰۳/۱۷
برگ پرداخت صندوق، حواله ارسالی به بانک، برگ دریافت چک، برگ پرداخت چک	۱۳۹۵/۰۳/۱۸
فاکتور خرید، فاکتور فروش، فیش واریزی، برگ پرداخت چک، برگ پرداخت چک	۱۳۹۵/۰۳/۱۹
فاکتور فروش، فاکتور فروش، برگ دریافت صندوق، برگ پرداخت صندوق	۱۳۹۵/۰۳/۲۰

نکته:

در مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۷ فاکتور فروش با اینکه یک خروجی است در ابتدا قرار گرفته است زیرا ارتباطی با وجوه نقد و بانک ندارد بلکه در مقابل فاکتور خرید یک جریان خروجی است ولی هیچ ارتباطی با وجوه نقد ندارند. پس می‌تواند قبل از فیش واریزی به بانک، سند آن صادر شود.

تئوری حسابداری:

هدف تئوری بیان و پیش بینی است. در خصوص حسابداری باید استفاده از اصول و روابط عملیات رخ داده و مشاهده را بیان کند و آنچه را مشاهده نشده، پیش بینی کند و از طرفی دلایل انتخاب مبانی و روشها را توسط واحد حسابداری بیان نماید. (نشریه ۱۵۷ سازمان حسابرسی)

چرخه حسابداری:

چرخه حسابداری:

اسناد و مدارک مثبتة ← سند حسابداری ← دفتر روزنامه ← دفتر کل ← تراز آزمایشی ← اصلاحات
 دفتر معین }
 دفتر تفصیلی } ← ماهیت یابی ← بستن حسابهای موقت ← سود و زیان ← ترازنامه ← تهیه صورتهای مالی به همراه

یادداشت‌های توضیحی ← تجزیه و تحلیل صورتهای مالی ← تهیه اظهارنامه مالیاتی
 شما برای انجام این چرخه حسابداری، طی یک دوره مالی (سال مالی) از ابتدای آن دوره تا انتهای آن دوره مالی (سال مالی) زمان دارید. و برای اظهارنامه مالیاتی تا ۴ ماه پس از دوره مالی (سال مالی) زمان دارید. که این دوره به شرح زیر منطبق بر سال مالیاتی رسمی کشور است و یا اینکه منطبق نیست که سال مالی شما ملاک قرار می‌گیرد که می‌بایست ۴ ماه پس از پایان سال مالی خود اظهارنامه مالیاتی را به دارایی تحویل دهید.

شروع دوره مالی ۱۳۸۱/۰۱/۰۱ ← پایان دوره مالی ۱۳۸۱/۱۲/۲۹ ← ۱۳۸۲/۰۴/۳۱

اسناد و مدارک مثبتة :

(فیش واریزی، حواله ارسالی) به بانک
 فاکتور خرید کالا و خدمات
 فاکتور فروش کالا و خدمات
 برگ دریافت (چک و سفته)
 برگ پرداخت (چک و سفته)
 برگ تنخواه گردان
 اسناد هزینه
 برگ دریافت صندوق
 برگ پرداخت

شماره: ۰۰۱

برگ پرداخت چک

تاریخ صدور: ۱۳۹۵/۰۶/۱۵

لطفاً مبلغ (به حروف) :.....ده میلیون بابت :..ودیعه مسکن خیابان انقلاب به شرح زیر پرداخت نمایند. ریال دروجه شرکت /آقای :..همتی.....

ردیف	شرح	مبلغ			کسورات	شماره چک	نام بانک	شعبه	جاری	تاریخ سررسید
۱	آقای همتی و دیعه مسکن	۱۰	۰۰۰	۰۰۰		۸۱۳۲۰۰	ب	۴۰متری	۶۰۵۴۰۶	۱۳۹۵/۰۶/۱۵
۲										
۳										
۴										
جمع		۱۰	۰۰۰	۰۰۰						
خالص پرداختی		۱۰	۰۰۰	۰۰۰						
نام تهیه کننده :					نام تایید کننده :					
امضاء تهیه کننده:					امضاء تایید کننده :					
					امضاء مدیریت:					
بدینوسیله وصول ...یک فقره چک به شرح فوق جمعا به مبلغ ..ده میلیون ریال در مورخ ۱۳۹۵ / ۰۶/۱۵ تایید می‌گردد.										
نام و نام خانوادگی دریافت کننده چک: احمد همتی مهر و امضا:										

شرکت نمونه (سهامی خاص)

برگ پرداخت صندوق

شماره: ۰۰۰۲

تاریخ: ۱۳۹۵ / ۰۶ / ۳۱

پیوست:

مبلغ به حروف: ...سه میلیون به عدد ریال

	۳	۰۰۰	۰۰۰
--	---	-----	-----

نقدا" / طی چک شماره بابت: تامین نقدینگی تنخواه

دروجه: آقای شرکت فروشگاه یاس..... پرداخت گردید.

نام دریافت کننده: محمود کریمی
امضاء

نام مسئول صندوق: مجید احمدی
امضاء

شماره فیش: ۶۵۰۴۱۸ **بانک ب** تاریخ: ۱۳۹۵/۰۷/۲۰

خواهشمند است مبلغ به حروف: پنج و نه میلیون و نهصد و پنجاه هزار و پانصد ریال عدد ریال

وجه نقد تحویلی را به حساب جاری شماره ۶۰۵۴۰۶ به نام: شرکت نمونه واریز نموده و رسید صادر فرمایید .

نام پرداخت کننده: فروشگاه اروند کد ملی: شماره تماس: ۰۹۱۶۵۹۷۵۷۹۳

امضای پرداخت کننده: مهر و امضای شعبه دریافت کننده :

شماره فیش: ۶۸۰۵۲۰ **بانک ب** تاریخ: ۱۳۹۵/۰۹/۳۰

خواهشمند است مبلغ به حروف: هفتاد و سه میلیون پانصد و هفتاد و پنج هزار و پانصد ریال عدد ریال

وجه نقد تحویلی را به حساب جاری شماره ۶۰۵۴۰۶ به نام: شرکت نمونه واریز نموده و رسید صادر فرمایید .

نام پرداخت کننده: شرکت مارون کد ملی: شماره تماس: ۰۹۱۶۵۹۷۵۷۹۳

امضای پرداخت کننده: مهر و امضای شعبه دریافت کننده :

شرکت بازرگانی نمونه (سهامی خاص)

فاکتور فروش

شماره: ۰۰۱

صورت حساب شرکت کارون توسط کد اقتصادی

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۷/۱۲

مبلغ کل (ریال)								قیمت جزء	تعداد	شرح کالا	ردیف
		۱	۲	۵	۰	۰	۰	۲/۵۰۰/۰۰۰	۵	سینک دوقلو اروند	۱
		۱	۰	۰	۰	۰	۰	۲/۰۰۰/۰۰۰	۵	شیر سینک اهرمی اروند	۲
		۲	۷	۵	۰	۰	۰	۵/۵۰۰/۰۰۰	۵	دستگاه تصفیه اروند	۳
		۳	۰	۰	۰	۰	۰	۶/۰۰۰/۰۰۰	۵	هود ساحل	۴
											۵
											۶
											۷
											۸
											۹
											۱۰
		۸	۰	۰	۰	۰	۰	جمع کل	مبلغ: ...هشتاد و هفت میلیون و دو صد هزار ریال شماره حساب/کارت: تخفیف ارزش افزوده مبلغ خالص		
								تخفیف			
		۷	۲	۰	۰	۰	۰	ارزش افزوده			
		۸	۷	۲	۰	۰	۰	مبلغ خالص			

امضاء فروشنده:

امضاء خریدار:

آدرس: ...خیابان ۳۰ متری، خیابان بهار شمالی، کوچه دهم، پلاک ۱۱۱۱۱۱۱۱ تلفن: ۰۹۱۶۵۹۷۵۷۹۳